

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18CoCsp/47/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119213265
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8119213265.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: H. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXX, XXX XX Q., právne zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a.s. so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, právne zastúpený: Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., so sídlom Bočná 10, 040 01 Košice, IČO 36 863 017, v konaní o zaplatenie 110,07 eura s prísl. a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 14Csp/172/2019-58 zo dňa 07.10.2020, jednohlasne takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu 1. inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) vo výroku I. zamietol žalobu a vo výroku II. priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 % s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

2. Citoval ust. § 9 ods. 2 a § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 53 ods. 1, § 53b ods. 1 a § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, § 3a ods. 1 a ods. 2 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca žalobou namietal, že zmluva, ktorá je predmetom tohto konania neobsahuje obligatórne zákonne náležitosti, resp. že ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) bola v zmluve uvedená v nesprávnej výške 28,38 % a podľa internetovej kalkulačky, ktorú predložil žalobca má byť správna výška RPMN 29,39 %. Súd v tejto súvislosti poukázal na to, že z príslušného zákonného ustanovenia vyplýva sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti v prípade neuvedenia RPMN, resp. uvedenia nesprávnej RPMN v neprospech spotrebiteľa. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že nesprávnosť tohto údaja nemožno exaktne vyvodiť z výpočtu, ktorý predložil žalobca (jednoduchá internetová kalkulačka, ktorá nezohľadňuje všetky kritéria vzorca pre výpočet RPMN), keďže tento nie je žiadnym spôsobom verifikovaný. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 1 Co 53/2019, ktorý konštatoval, že takýto internetový výpočet, pokiaľ nie je verifikovaný kompetentným orgánom (NBS, resp. MF SR), nie je možné akceptovať. Z uvedených dôvodov nemohol súd prvej inštancie nepochybne uzavrieť, že RPMN je v neprospech spotrebiteľa, a teda, že úver sa má považovať za bezúročný a bezpoplatkov. Súd prvej inštancie sa ďalej zaoberal tvrdením žalobcu o absencii predpokladov použitých pre výpočet RPMN, pričom konštatoval, že predpoklady použité pre výpočet RPMN sú v zmluve nepochybne uvedené, a teda nemožno uzavrieť, že tieto predpoklady nie sú súčasťou zmluvy a z tohto dôvodu by mal byť úver bezúročný a bez poplatkov. Súd prvej inštancie taktiež neakceptoval argumentáciu žalobcu, ktorá by mala spôsobovať bezúročnosť

a bezpoplatkovosť úveru z dôvodu absencie výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, keďže tak, ako to vyplýva z rozhodnutia Súdneho dvora EU C - 42/2015 postačuje, pokiaľ sú tieto jednotlivé platby zahrnuté v mesačnej splátke, čo v danom prípade bolo splnené. Keďže nedospel k záveru o absencii žalobcom namietaných náležitosti zmluvy, resp. ani k absencii ďalších zákonných náležitosti, a teda k záveru, že úver má byť bezúročný a bezpoplatkov, žalobu v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol. Vo vzťahu k určeniu neprijateľnej zmluvnej podmienky uviedol, že v zmluvnej podmienke, ktorá je súčasťou textu samotnej zmluvy je určito, jasne a zrozumiteľne vyjadrené, že banka môže v prípade, ak dlžník neuhradí splátku úveru riadne a včas uplatniť požadovať zaplatenie úrokov, ako aj zmluvnú pokutu, avšak najviac do výšky určenej podľa právnych predpisov. Limity sankcií za omeškanie spotrebiteľa ako dlžníka sú uvedené v Nariadení vlády č. 87/1995 Z.z. a žalobca napr. ani vôbec netvrdil ani nepreukázal, aby si bol žalovaný vôbec uplatnil akékoľvek sankcie za omeškanie a už vôbec nie, že tieto sankcie presiahli maximálnu výšku určenú podľa právnych predpisov. Zo samotnej zmluvy vyplýva, že celková čiastka, ktorú mal žalobca zaplatiť predstavuje sumu 1.134,51 eura, pričom v tejto sume nie sú zahrnuté žiadne sankcie za omeškanie, teda ani úrok z omeškania, ani zmluvná pokuta, pričom žalobca celkovo zaplatil iba sumu 810,07 eura, teda nezaplatil ani zmluvne dohodnutý úrok. Vzhľadom na vyššie uvedené je uplatnenie sankcií za omeškanie je v súlade so zákonom, je limitované maximálnou výškou a nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, preto žalobu o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky zamietol.

4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s 261 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej ako CSP), keď v konaní úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% voči žalobkyni.

5. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia vo veci. Vo vzťahu k námietkam súdu prvej inštancie ohľadne predloženého výpočtu RPMN, ktorý predložil žalobca podľa bežne používanej internetovej kalkulačky, predložil výpočet podľa oficiálnej internetovej kalkulačky Ministerstva financií Slovenskej republiky, z Portálu finančnej osvetly a ochrany finančného spotrebiteľa MF SR. Poukázal na to, že kalkulačka Ministerstva financií Slovenskej republiky vyžaduje zadať aj dátum uzatvorenia úverovej zmluvy a je použiteľná, tak na zmluvy uzatvorené podľa zák. č. 258/2001 Z. z., ako aj podľa zák. č. 129/2010 Z. z. Podľa tejto oficiálnej kalkulačky Ministerstva financií Slovenskej republiky je výška RPMN 29,37 %. RPMN podľa úverovej zmluvy je v neprospech spotrebiteľa, nakoľko je uvedená vo výške 28,38 %. Za ďalší nedostatok je absencia predpokladov použitých na výpočet RPMN, vrátane matematického výpočtu. Poukázal pritom napr. na rozhodnutia Krajského súdu Prešov, sp. zn. 19Co/23/2019, z 30.5.2019 (odôvodnenie 42.); sp. zn. 15CoCsp/9/2020, z 09.06.2020 (odôvodnenie 18.). Za mylné považujem názory súdu prvej inštancie, podľa ktorých posudzoval predmetnú zmluvnú podmienku za každý prípad omeškania vo výške 25 eur. Podľa žalobcu neprijateľnosť zmluvnej podmienky nie je daná tým, či je, alebo nie je vyjadrená určite, jasne a zrozumiteľne a pre úplnosť dodal, že neprijateľnosť zmluvnej podmienky nie je daná ani tým, či spotrebiteľ zmluvu podpísal, alebo nepodpísal, ani tým či si ju prečítal, alebo neprečítal, či mal dost času a či zmluve porozumel, alebo nie, ale je daná len tým, že nie je individuálne dojednaná a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky, sa podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí, a nie len podľa toho, akú absolútne najvyššiu sankciu zákonodarca pripúšťa, alebo že určitý právny inštitút, ako taký nezakazuje. Považovala za nelogické, aby spotrebiteľ mal záujem dojednať, k zákonným úrokom z omeškania aj ďalšiu sankciu za omeškanie a ešte nazvanú zmluvnú pokutu, ktorá zvýhodňuje len dodávateľa a nie je ničím vyvážená na strane spotrebiteľa. Ide len o ďalší spôsob získavania čo najviac finančných prostriedkov od zadlžených spotrebiteľov v prípade, že nie sú schopní splácať úver riadne. Argumentovala, že ak jej obchodník za omeškanie, okrem regulárnych úrokov, uložil aj ďalšiu sankciu za omeškanie, ktorú on, vo formulárovej zmluve nemohol odmietnuť, ak som chcel úver získať, využil tým obchodník svoju mocenskú nadvládu nad mnou. Mal som len dve možnosti, buď úver prijať, s podmienkami stanovenými obchodníkom, alebo úver neprijať. Na zmenu nemal žiaden priestor. Poukázala na rozhodnutie o neprijateľnosti sankcie 25 eur, aj keď nenazvanej ako poplatok za omeškanie, ale ako upomienka vo výške 25 eur, čo sa týka žalovaného, ako autora úverovej zmluvy, a to rozsudok Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 21Csp/94/2017, zo 04.05.2018, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Bratislava, sp. zn. 5Co/220/2018, zo 16.10.2018. Vo vzťahu k inému dodávateľovi a k neprijateľnosti zmluvnej pokuty za omeškanie

poukazujem na uznesenie Krajského súdu Prešov, sp. zn. 3CoCsp/5/2020, z 12.05.2020. Z uvedených dôvodov navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. K odvolaniu žalobcu podal vyjadrenie žalovaný. Úvodom poukázal na celkový kontext a obsah podania žalobcu, ktoré podľa žalovaného nespĺňa požiadavky kladené procesnými normami na odvolanie ako primárny opravný prostriedok proti prvoinštančnému rozhodnutiu v individuálnom súdnom spore. Podľa žalovaného bolo základnou povinnosťou odvolateľa uviesť, z akých skutkových tvrdení do konania riadne vnesených a podporených akými dôkazmi mal súd dospieť k iným zisteniam. Namiesto toho sa však žalobca obmedzil na vymenovanie rôznorodých rozhodnutí všeobecných súdov v iných konaniach, dokonca zašiel tak ďaleko, že bezostyšne uviedol, že ich predloží až na vyžiadanie súdu. Navyiac už žalobca iba predložil v odvolaní neprípustný nový prostriedok procesného útoku - nový listinný dôkaz - na základe ktorého tvrdí, že súd prvej inštancie mal dospieť k nemu želaným zisteniam. Tvrdil, že vo vzťahu k namietanej údajnej absencii správneho údajov o RPMN žalobca svoju odvolaciu argumentáciu oklieštil na kusé predloženie nového listinného dôkazu - iného internetového výpočtu - bez akejkoľvek zákonnej opory, čo vylučuje jeho použiteľnosť v odvolacom konaní. Žalobca predložil výpočet podľa interaktívnej kalkulačky na výpočet RPMN dostupnej na portáli finančnej osvetly a ochrany finančného spotrebiteľa Ministerstva financií Slovenskej republiky (www.fininfo.sk), pričom však v prvom rade pravdivo neuviedol, že daný interaktívny výpočet je orientačný, nepresný a nepreskúmateľný, v druhom rade vynechal „detail“, že pre svoj výpočet sa ani len neúnúval zadať údaje tak, aby čo najpresnejšie kopirovali ustanovenia napádanej zmluvy o splátkovom úvere, najmä napríklad dohodnuté termíny splatnosti jednotlivých plnení. Žalobca v snahe za každú cenu dosiahnuť výrazne inú hodnotu RPMN v ním predloženej výpočte uviedol zlý dátum splatnosti prvej splátky (28.02.2015 namiesto 20.03.2015), ktorá „nepresnosť“ postačuje v zjednodušených internetových kalkulačkách na hodnotu výrazne odlišnú od správnej RPMN. Pri zákonnej požiadavke uvedenia predpokladov pri výpočte RPMN prioritne zdôraznil, že v konaní pred súdom prvej inštancie žalobca neuviedol - napriek jeho opakovanej námietke v rámci procesnej obrany - jediné konkrétne skutkové tvrdenie, z ktorého by bolo možné čo i len v hrubých rysoch dedukovať, ktoré predpoklady pri výpočte RPMN údajne absentujú. Súd prvej inštancie v bode 9 napadnutého rozhodnutia v danom ohľade správne prizvukoval, že žalobca okrem zvýraznenia svojho poukazu na ustanovenie § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. neuviedol žiadne skutkové tvrdenia. Ustanovenie § 19 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom dňa 30.01.2015 záväzne definovalo, z akých predpokladov pri výpočte RPMN sa má vychádzať a ktorých uvedenie sa následne v zmluve vyžaduje. Tvrdil, že pri žalobnom návrhu na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky o zmluvnej sankcii žalobca úplne rezignoval na vyporiadanie sa so základnými právnymi normami, z ktorých napadnuté rozhodnutie vychádza. Zákonodarcia presne stanovil, aká je prípustná výška sankcií za omeškanie spotrebiteľa, a to vrátane zmluvnej pokuty. Citoval pritom § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 3a ods. 1 a 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Skúmané zmluvné ustanovenie nepresahuje uvedené zákonné limity, ani v tomto ohľade žalobca nič netvrdil a nepreukazoval. Je takto konformnou projekciou záväzného pravidla vo vnútroštátnom zákone, ktoré má ako *lex specialis* prednosť pred generálnou klauzulou podľa § 53 ods. 1, resp. jednotlivými skutkovými podstatami podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Na potvrdenie správnosti tejto obrany použil komparáciu s ustanovením § 53c Občianskeho zákonníka, v spojení s ustanovením § 1b nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny a zaviazal žalobcu na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

7. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 CSP preskúmal napadnuté rozhodnutie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

8. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietanými nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v plnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

9. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnú

normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

10. Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu 30.01.2015 (ďalej len „ZoSÚ“) zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

11. Podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne finančnými prostriedkami v hotovosti.

12. Podľa § 19 ods. 1 ZoSÚ, ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru sa vypočíta podľa vzorca uvedeného v prílohe č. 2.

13. Podľa § 19 ods. 2 ZoSÚ, na účely výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov sa použijú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom s výnimkou poplatkov, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť za nedodržanie akýchkoľvek záväzkov ustanovených v zmluve o spotrebiteľskom úvere, a iných poplatkov okrem kúpnej ceny, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť za kúpu tovaru alebo uskutočnenie služieb bez ohľadu na to, či sa operácia vykoná v hotovosti alebo na úver. Náklady na vedenie účtu, na ktorom sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, náklady na používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a ostatné náklady na platobné transakcie sa zahrnú do celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom, ak otvorenie účtu nie je dobrovoľné a náklady na účet neboli zrozumiteľne a samostatne uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere alebo v akejkoľvek inej zmluve uzavretej so spotrebiteľom.

14. Podľa § 19 ods. 3 ZoSÚ, pri výpočte ročnej percentuálnej miery nákladov sa vychádza z predpokladu, že zmluva o spotrebiteľskom úvere zostane platná dohodnutý čas a že veriteľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách ustanovených v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

15. Z dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva, že dňa 30.01.2015 Slovenská sporiteľňa, a.s., Bratislava, ako veriteľ a žalobca ako dlžník uzatvorili Zmluvu o splátkovom úvere. Na základe tejto zmluvy žalobcovi bol poskytnutý splátkový úver vo výške 700 eur pri fixnej úrokovej sadzbe 22,90 % ročne, pri RPMN 28,38 % a pri priemernej RPMN 36,30 %. Žalobca sa zaviazal poskytnutý úver splatiť pravidelnými 48 mesačnými splátkami, pričom výška splátky k 20. dňu v mesiaci bola dohodnutá v sume 23,62 eura mesačne, splatnosť prvej splátky bola 20.03.2015 a konečná splatnosť úveru dňa 20.02.2019. V základných podmienkach zmluvy boli uvedené aj predpoklady použité na výpočet RPMN s tým, že úver bol poskytnutý okamžite a v plnej výške, dlžník bude plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách uvedených v úverovej zmluve. Celková čiastka spojená s úverom je 22.766,83 eur

16. V danom prípade je nesporné, a to vzhľadom na povahu účastníkov tejto zmluvy, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže právny predchodca žalobcu ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalovanými, ktorí sú fyzickými osobami - nepodnikateľmi (čo vyplýva z označenia žalovaných v tejto zmluve identifikačnými znakmi typickými pre nepodnikateľa - menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu). Súd teda zastáva názor, že vyššie uvedená zmluva je zmluvou spotrebiteľskou, a preto je nutné na ňu aplikovať i príslušné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách upravené v Občianskom zákonníku.

17. Zároveň ide i o spotrebiteľský úver podľa ZoSÚ. Na základe preskúmanej úverovej zmluvy, ktorá má charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v súlade s § 2 písm. d) ZoSÚ, žalovaný poskytol žalobcovi spotrebiteľský úver a žalobca sa zaviazal vrátiť mu poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Keďže zmluva uzavretá medzi stranami sporu má charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle ustanovení § 1 ods. 2 a § 2 písm. d) ZoSÚ, musí obsahovať náležitosti ustanovené zákonom pre takéto zmluvy podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy.

18. Súd je povinný skúmať danosť obligatórnych náležitostí spotrebiteľskej zmluvy za účelom vyváženia nerovnakého (nerovnocenného) postavenia jej zmluvných strán, keďže pre spotrebiteľské zmluvy je vo všeobecnosti charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom spravidla z pozície „slabšej“ zmluvnej strany, nakoľko práve dodávateľ je tvorcom zmluvných podmienok, ktoré sú vopred určené a ktoré spotrebiteľ spravidla nemá možnosť reálne ovplyvniť. Účelom právnej úpravy upravujúcej právne vzťahy spotrebiteľského charakteru je práve vyrovnávať túto nerovnováhu v právnom postavení dodávateľa a spotrebiteľa. Vychádza sa totiž z predpokladu, že predovšetkým spotrebiteľ uzatvára zmluvu s dodávateľom v dobrej viere, že dodávateľ vzhľadom na jeho podnikanie koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu.

19. Jednou z obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere v súvislosti s v úverovej zmluve uvedenou ročnou percentuálnou mierou nákladov (RPMN je uvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku dospel k záveru, že v zmluve o splátkovom úvere zo dňa 30.01.2015 sú predpoklady použité pre výpočet nepochybne dané, a to bez bližšieho zdôvodnenia, na základe akých úvah dospel k tomuto záveru. Nemohol tak uzavrieť, že tieto predpoklady nie sú súčasťou úverovej zmluvy a z tohto dôvodu by mal byť úver bezúročný a bez poplatkov.

20. Odvolací súd zástava názor, že RPMN vyjadruje reálnu cenu spotrebiteľského úveru a je kľúčovým ukazovateľom pre porovnanie výhodnosti úverov od rôznych úverových inštitúcií. Je to teda pre spotrebiteľa najdôležitejší ukazovateľ ceny úveru, pretože okrem úrokovej miery v sebe zahŕňa aj ďalšie iné poplatky súvisiace s úverom ako napr. poplatok za vybavenie účtu, poistenie úveru, ak je podmienkou pre získanie výhodnejšieho úroku, a iné, prepočítané na jeden kalendárny rok. Inými slovami RPMN vyjadruje celkové náklady, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť za požičanú sumu, keďže zohľadňuje nielen úrok, ale aj ostatné poplatky súvisiace s úverom. Nie je úlohou spotrebiteľa hľadať a „pátrať“ v úverovej zmluve, či táto obsahuje všetky potrebné údaje pre výpočet RPMN, o ktorých spotrebiteľ napokon ani len nemá vedomosť, ktoré všetky údaje to sú (teda nevie ani ktoré má hľadať) a aj preto spotrebiteľ má mať prehľadne a na jednom mieste sprístupnené všetky tieto vstupné údaje k výpočtu RPMN použité. Zákon o spotrebiteľských úveroch v rozhodnom čase uzavretia úverovej zmluvy vyžadoval, aby v úverovej zmluve boli uvedené nie len predpoklady na výpočet RPMN, ale aj samotný jej výpočet, pretože výpočet RPMN nie je len internou záležitosťou dodávateľa (veriteľa), ktorý by mal v úverovej zmluve uviesť už len výsledok tohto svojho výpočtu, ale tento výpočet má byť transparentným (prehľadným) s komplexným uvedením vstupných premenných na jej výpočet použitých (aby aj spotrebiteľ vedel ktoré z množstva údajov uvedených v úverovej zmluve sú práve tými, ktoré sú pre výpočet RPMN dôležité), tak aby tento výpočet bol odkontrolovateľným nie len samotným spotrebiteľom v čase uzavretia úverovej zmluvy, ale hlavne a predovšetkým, aby bol odkontrolovateľným aj hocikedy spätne kontrolným orgánom za účelom zistenia, ako a či dodávateľ (veriteľ) v ktoromkoľvek čase postupoval pri výpočte RPMN v súlade so zákonom. Ak by totižto tomu tak nebolo a platilo by, že zákonu by bolo dané zadost', ak by údaje použité pre výpočet RPMN, bez jej výpočtu, boli uvedené v úverovej zmluve a to na jej rôznych miestach, za ktoré údaje možno považovať výšku úveru, výšku splátky, jej periodicitu a počet, výšku úrokovej sadzby a poplatkov, a ktoré údaje sú v zmysle cit. § 9 ods. 2 ZoSÚ obligatórnymi náležitosťami úverovej zmluvy už podľa písmen g), i), k) tohto ustanovenia, tak potom by zákonodarca logicky nevyžadoval výpočet RPMN a tieto k výpočtu RPMN použité údaje duplicitne (porovnaj rozsudok Okresného súdu sp. zn. 8Csp/59/2020 zo dňa 14.05.2021).

21. Uvedenými skutočnosťami sa súd prvej inštancie nezaoberal a tým zaťažil svoje rozhodnutie vadou nepreskúmateľnosti. Vzniknutú procesnú situáciu možno preto uzavrieť konštatovaním, že súd prvej inštancie odňal stranám sporu možnosť konať pred súdom a to vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia. Vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa strane odníma možnosť v odvolacom konaní

riadne brániť svoje práva a oprávnené záujmy nakoľko je problematické zaujímať stanoviská k nezrozumiteľnému alebo nedostatočne zdôvodnenému rozhodnutiu.

22. V prejednávanej veci sa javí, že priamo v úverovej zmluve absentuje explicitný a pre spotrebiteľa zrozumiteľný výpočet tejto RPMN na základe údajov platných v čase uzatvorenia úverovej zmluvy s prehľadným uvedením všetkých predpokladov k jej výpočtu použitých.

23. K odvolacej námietke žalobcu o neprimeranosti zmluvného dojednaní v bode 5, časti II. Ostatné ustanovenia zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 30.01.2015 upravujúceho zmluvnú pokutu za každý prípad omeškania vo výške 25 eur so splátkou úveru, a to najviac do výšky určenej podľa právnych predpisov odvolací súd uvádza, že nepostačuje konštatovať dôvody tak, ako ich súd prvej inštancie uvádza v bode 13, ale je potrebné posúdiť aj tú skutočnosť, či takáto zmluvná podmienka nespôsobuje nevyváženosť zmluvných strán. Skutočnosť, či táto zmluvná podmienka nespôsobuje nevyváženosť zmluvných strán, je potrebné posudzovať aj v kontexte, či dlžník nie je povinný platiť veriteľovi dvakrát, pričom súhrn takýchto sankcií pre spotrebiteľa nemožno vyhodnotiť ako neprimeraný v prvom rade a až v druhom rade, či tieto sankcie zároveň neprekračujú obmedzenie samotnej výšky sankcie tak, ako s ňou počíta ust. § 3a Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., keď tieto súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úroku z omeškania podľa tohto nariadenia vlády. Javí sa, že zmluvná pokuta je len jednostranná a týmto ustanovením sa sledujú len záujmy veriteľa na včasné plnenie dlžnej sumy zo strany dlžníka. Zmluvná pokuta bola dohodnutá len pre prípad omeškania dlžníka, nie však aj omeškania v plnení povinnosti veriteľa z čoho vyplýva, že porušenie povinnosti dlžníka je sankcionované viac ako porušenie zmluvných povinností veriteľa. Za takéto porušenie zmluvného dojednaní môže veriteľ žiadať zákonné úroky z omeškania, v dôsledku čoho je zmluvná pokuta ďalšou (duplicitnou) sankciou za omeškanie.

24. Za takejto situácie preto odvolací súd postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP).

25. V ďalšom konaní bude povinnosťou súdu prvej inštancie opätovne posúdiť existenciu predpokladov použitých pre výpočet RPMN v predmetnej úverovej zmluve vo vyššie uvedených intenciách, a v prípade záveru o ich absencii, je potrebné predmetný úver posudzovať ako bezúročný a bez poplatkov a určiť a vypočítať výšku bezdôvodného obohatenia. Zároveň bude úlohou súdu prvej inštancie nanovo posúdiť zmluvnú pokutu, avšak nie z pohľadu zákonnosti zmluvnej pokuty ako sankčného inštitútu, ale z pohľadu vyváženosti/ nevyváženosti zmluvnej pokuty v priamej nadväznosti na jej výšku uvedenú v spotrebiteľskej zmluve.

26. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie ako o trovách prvoinstančného tak i odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

27. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).